

Tysk begyndersprog B - 2022

1. Fagets rolle

Tysk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. Disse sider af faget er ligeværdige og betinger gensidigt hinanden. Tyskfaget beskæftiger sig med kulturelle, historiske og samfundsmæssige forhold i tysksprogede lande og indeholder dermed elementer fra de humanistiske og samfundsfaglige hovedområder. Tyskfaget bidrager til elevernes generelle studiekompetence.

2. Fagets formål

Viden og færdigheder

Eleverne skal kunne forstå og forholde sig til talt og skrevet tysk, og de skal have en sådan viden og bevidsthed om sprogets opbygning, at de på et grundlæggende niveau kan kommunikere på tysk. Eleverne skal endvidere på udvalgte områder have indsigt i kulturelle, historiske og samfundsmæssige forhold i tysksprogede lande både i et nationalt, et europæisk og i et internationalt perspektiv.

Lærings- og arbejdskompetencer

Eleverne skal kunne kombinere viden fra tyskfaget med viden fra andre fagområder, og de skal kunne uddrage viden af tysksprogede tekster, der relaterer til andre fagområder i uddannelsen.

Personlige og sociale kompetencer

Eleverne skal i tyskfaget have en sådan sproglig kunnen, viden og bevidsthed samt kendskab til det tyske sprog i funktionelle sammenhænge, at de har baggrund for at udvikle deres kommunikative kompetence.

Kulturelle og samfundsmæssige kompetencer

Eleverne skal have forståelse af litteratur og andre kunstneriske udtryk som afsæt for oplevelse, refleksion og æstetisk bevidsthed. Derudover skal eleverne have en sådan interkulturel kompetence, at de i arbejdet med tysk kan inddrage deres viden og bevidsthed om andre kulturer og samfundsforhold. I tilknytning hertil skal eleverne kunne reflektere over og med indlevelse og forståelse kunne gå i dialog med andre kulturer.

3. Læringsmål og indhold

3.1 Læringsmål

Eleverne skal kunne:

- a) forstå indholdet af talt tysk, når der tales et enkelt standardsprog,
- b) bruge sproget til at skaffe sig viden om tysksproget kultur,
- c) læse og forstå forskellige typer af nyere tysksprogede tekster,
- d) redegøre for indholdet af studerede tekster og emner samt perspektivere til andre tekster og emner på et enkelt og sammenhængende tysk med et grundlæggende ordforråd,
- e) føre en samtale på tysk om forskellige person-, kultur- og samfundsrelaterede emner på et enkelt og sammenhængende tysk samt føre en samtale om emner, de er fortrolige med, samt referere, kommentere og give udtryk for forskellige synspunkter i et enkelt og sammenhængende sprog,
- f) skrive korte tekster på tysk i relation til de studerede tekster eller emner,

- g) anvende og udbygge relevante lytte- og læsestrategier samt mundtlige kommunikationsstrategier,
- h) give udtryk på tysk for forståelse af og reflektere over litteratur og andre æstetiske udtryksformer,
- i) give udtryk på tysk for forståelse af ikke-fiktive tekster i tilknytning til studieretningens profil og
- j) give udtryk på tysk for indsigt i udvalgte, aktuelle forhold i Tyskland, herunder for udvalgte kulturelle, samfundsmæssige og historiske forhold i tysksprogede lande.

3.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) grundlæggende ordforråd,
- b) grundlæggende tysk grammatik og fonetik,
- c) sprogtilegnelse,
- d) grundlæggende viden om tyske kultur- og samfundsforhold,
- e) kulturelle, historiske og samfundsmæssige forhold i Tyskland med hovedvægt på tiden efter 1945, de især de seneste 10 år,
- f) tysksproget materiale fra såvel trykte som elektroniske medier,
- g) aktuel litteratur og sagprosa og
- h) grundlæggende normer for mundtlig sprogbrug og kommunikation.

Der tages udgangspunkt i et udvidet tekstbegreb. Fiktive og ikke-fiktive multimodale teksttyper, der indgår i kernestoffet, skal være tysksprogede og fortrinsvis ubearbejdede.

3.3 Supplerende stof

Eleverne vil ikke kunne opfylde læringsmålene alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof vælges, så det uddyber elevernes sproglige viden og bevidsthed samt perspektiverer kernestoffets litterære og kulturelle aspekter til en bredere forståelse af tysksproget kultur i europæisk sammenhæng. Ligesom i kernestoffet skal der i det supplerende stof i videst muligt omfang perspektiveres til grønlandske og internationale forhold.

4. Tilrettelæggelse

4.1 Didaktiske principper

- a) Undervisningen skal tage udgangspunkt i elevernes faglige niveau og viden.
- b) Undervisningen tilrettelægges, så den i videst muligt omfang har karakter af en læringsdialog mellem lærer og elever.
- c) Undervisningen tilrettelægges, så der veksles mellem forskellige undervisningsformer.
- d) Undervisningen tilrettelægges, så elevernes interesser og behov tilgodeses, så eleverne får mulighed for at opleve faget som spændende, relevant og vedkommende.
- e) Undervisningen tilrettelægges, så der både er faglig progression i de enkelte forløb og temaer såvel som progression i udvikling af fagsprog og terminologi, så eleven gradvis opøves i mere selvstændige arbejdsformer og kompleks tænkning.
- f) Undervisningen tilrettelægges, så der i videst muligt omfang perspektiveres til det omgivende samfund.

Centralt i undervisningen står den enkelte elevs faglige progression, og undervisningsdifferentiering er således uomgængelig i tilrettelæggelsen af undervisningen. Der lægges i undervisningen vægt på,

at fagets discipliner opleves som en helhed. Arbejdet med de sproglige aspekter sker med stadig henblik på sproget i anvendelse. Undervisningen skal fremme elevernes kreativitet og evne til at tænke utraditionelt.

Undervisningen foregår i størst muligt omfang på tysk.

4.2 Arbejdsformer

Valget af arbejdsformer skal bygge på principperne om variation og progression i henseende til sproglig og indholdsmæssig kompleksitet og graden af selvstændigt arbejde, men også så der tages hensyn til forskellige elevtyper, deres læringsstile og behov.

Der fokuseres på arbejdsformer og opgavetyper, der udvikler elevernes kommunikative kompetencer og kreative evner. Arbejdet organiseres gennem 3-5 forskellige emner, og det sikres, at læringsmålene integreres i dette arbejde. Undervisningen skal organiseres, således at de forskellige undervisningsformer tilgodeses.

Det skriftlige arbejde indgår som træning af en vigtig kompetence i tysk, da det styrker elevernes formidlingsevne og sproglige sikkerhed. En del af det skriftlige arbejde skal sigte på autentiske kommunikationssituationer.

4.3 It

Eleverne introduceres fra starten til It-baserede arbejdsformer. It er integreret i undervisningen og anvendes som et redskab til støtte for skriftlig og mundtlig kommunikation og formidling, til informationssøgning og ved udvikling og afprøvning af sproglige færdigheder. Integration af It i undervisningen giver dertil eleverne mulighed for at opleve sproget i varierede, autentiske og aktuelle sammenhænge. Samspejlet mellem sprogarbejdet, It og organisering af arbejdsformer udgør en helhed.

4.4 Fagsprog

Undervisningen tilrettelægges, således at der arbejdes systematisk med udvikling af elevernes fagsprog og forståelse og anvendelse af fagets terminologi. Undervisningen skal tilrettelægges, således at eleverne gradvist opnår en sikkerhed i forståelse og brug af faglige begreber.

4.5 Samspil med andre fag.

Undervisningen skal tilrettelægges, så der i perioder arbejdes tværfagligt og drages paralleller til andre fags virkeområder. Dette vil især være relevant sent i fagets afviklingsperiode.

5. Evaluering

5.1 Løbende evaluering

Læringsmålene er grundlaget for den løbende evaluering af elevernes mundtlige og skriftlige standpunkt. Elevernes mundtlige og skriftlige kompetencer evalueres løbende med hensyn til færdigheder, viden og indsats, så hver enkelt elev løbende er kendt med sit standpunkt. Screening, test og prøver undervejs i forløbet skal give viden om elevernes standpunkt i forhold til læringsmålene og skal bidrage til elevernes fortsatte progression i faget.

5.2 Prøveform

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af en opgave med ukendt tysksproget tekstmateriale af et omfang på ca. 4 normalsider. Tekstmaterialet skal have tilknytning til et af de studerede emner. Der opgives i materialet kun specielt vanskelige gloser og nødvendige realkommentarer. Prøven omfatter præsentation, samtale, tekstforståelse og perspektivering.

Tekstmaterialet udleveres dagen før prøven, og der gives ca. 24 timers forberedelsestid, dog ikke mindre end 24 timer.

En normalside er for prosa 2400 enheder (antal anslag inklusive mellemrum), for lyrik og drama 30 linjer, for elektronisk mediemateriale tre minutter.

Eksaminationstiden er 30 minutter pr. eksaminand.

5.3 Bedømmelseskriterier

Ved prøven bedømmes det, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til læringsmålene.

Ved bedømmelsen lægges der vægt på at eleven på tysk kan:

- a) præsentere og perspektivere det ukendte tekstmateriale,
- b) inddrage relevante elementer af tysk kultur, litteratur og samfund fra det studerede emne og
- c) beherske samtalefærdighed og tekstforståelse, idet sammenhængende sprog er vigtigere end korrekthed i detaljen.

Der gives en karakter ud fra en helhedsvurdering.